

BEJ

مجله اخلاق زیستی

دوره دهم، شماره سی و پنجم، ۱۳۹۹

Journal Homepage: <http://journals.sbm.ac.ir/be>

مقاله پژوهشی

ارزیابی اخلاق حرفه‌ای تدریس مدرسان دانشگاه فرهنگیان

امین باقری کراچی^{۱*}، جابر اکبری^۲، امین تامرادی^۳

۱. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

۲. مربی، گروه معارف اسلامی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: وجود اخلاق در مدرسان دانشگاه باعث رشد، تعالی و بالندگی دانشجویان می‌شود. در همین راستا، این تحقیق به ارزیابی میزان پایبندی مدرسان دانشگاه فرهنگیان به اخلاق حرفه‌ای تدریس می‌پردازد.

مواد و روش‌ها: روش این تحقیق، توصیفی - پیمایشی بود. جامعه آماری همه دانشجویان پسر رشته آموزش ابتدایی در دانشگاه فرهنگیان فارس به تعداد ۴۷۷ نفر بودند. حجم نمونه طبق فرمول کوکران ۲۱۶ نفر تعیین گردید که با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی این تعداد نمونه از جامعه آماری استخراج گردید. ابزار مورد استفاده برای جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه اخلاق حرفه‌ای تدریس حیدری و همکاران (۲۰۱۸ م.) بود که روایی محتوایی آن توسط طراحان تعیین و ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۳ برآورد شد.

یافته‌ها: میانگین نظرات دانشجویان در مورد میزان پایبندی مدرسان دانشگاه فرهنگیان به مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس بالاتر از حد متوسط است، اما تا وضعیت مطلوب فاصله دارد ($p < ۰/۰۰۰۱$, $M = ۳/۴۲$).

ملاحظات اخلاقی: درباره اهداف پژوهش، علت جمع‌آوری داده‌ها، محرمانه‌ماندن اطلاعات و هویت پاسخگویان توضیحات لازم داده شد و رضایت آگاهانه آنان جهت مشارکت در پژوهش اخذ گردید.

نتیجه‌گیری: اهتمام بیشتر و برنامه‌ریزی در زمینه ارتقای اخلاق حرفه‌ای تدریس بایستی مد نظر دست‌اندرکاران دانشگاه فرهنگیان قرار گیرد.

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۹۸/۱۲/۱۴

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۶/۱۲

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۰۴/۱۵

واژگان کلیدی:

اخلاق حرفه‌ای

تدریس

مدرسان

دانشگاه

* نویسنده مسؤؤل: امین باقری کراچی

آدرس پستی: ایران، تهران، دانشگاه فرهنگیان،

گروه علوم تربیتی.

تلفن: ۰۷۱۳۲۲۸۰۷۰۱

نمبر: ۰۷۱۳۲۲۸۱۰۹۰

پست الکترونیک:

bagherikerachi@gmail.com

۱. مقدمه

در این عصر توجه به ارزش‌های اخلاقی در دانشگاه‌ها بیشتر از هر زمان دیگری احساس می‌شود و پایبندی به اصول و ارزش‌های اخلاقی در تعاملات انسانی و سازمانی دانشگاه‌ها که نقش مهمی در تربیت نیروی انسانی جامعه بر عهده دارند، بسیار حایز اهمیت است؛ چراکه پایبندی به ارزش‌های اخلاقی در محیط دانشگاه در بهبود اخلاقی دانشجویان و بهبود جو اخلاقی کل محیط دانشگاه مؤثر است (۱). اخلاق، جمع خلق و بر وزن قُفْل و خُلُق بر وزن افق می‌باشد؛ این دو واژه در اصل به یک ریشه بازمی‌گردد. خُلُق به معنی هیأت، شکل و صورتی است که انسان با چشم می‌بیند و خلق به معنی قوا، سجایا و صفات درونی است که با چشم دل دیده می‌شود (۲). از مصادیق حسن خُلُق می‌توان به صبر، حوصله، گذشت، تواضع، پاکدامنی، مهربانی، سازش، مدارا و پرهیز از بیهوده‌گویی، لغو و غیبت اشاره نمود (۳).

علم اخلاق به دو حوزه نظری و کاربردی تقسیم می‌شود که اخلاق حرفه‌ای مهم‌ترین جزء اخلاق کاربردی است که به مباحث اخلاقی در حرفه می‌پردازد. اخلاق حرفه‌ای یکی از شاخه‌ها و ابعاد جدید علم اخلاق است که با فراهم‌سازی بسترهای مناسب درصدد است به مسائل اخلاقی حرفه‌های گوناگون پاسخ مناسب و دقیق بدهد (۴). منظور از اخلاق حرفه‌ای مجموعه قواعد و اصولی است که افراد باید به صورت خودجوش و بر اساس وجدان و فطرت خویش در انجام کار حرفه‌ای بدان ملزم باشند، بدون آنکه اجبار و فشار خارجی وجود داشته باشد یا در صورت تخلف به مجازات‌های قانونی دچار شوند (۵). اخلاق حرفه‌ای به مجموعه‌ای از اصول اطلاق می‌شوند که در صورت پیروی از آن ارزش‌هایی چون اعتماد، رفتار مناسب کاری، انصاف و مهربانی ارتقا می‌یابند (۶).

از طرف دیگر، پذیرش بی‌برنامه دانشجویان در دانشگاه‌های ایران و افت و تنزل کیفیت، باعث شدیدترین انتقادات از عملکرد نظام آموزش عالی در سال‌های اخیر شده است. عوامل زیادی

مانند مدرس، برنامه درسی، منابع لازم برای اجرای برنامه و محیط آموزش و یادگیری در کیفیت فرآیند آموزش و یادگیری نقش دارند، اما مهم‌تر از همه محیط و فضای حاکم بر یادگیری است که بیشتر به چگونگی اجرای برنامه‌های درسی، نگرش مدرسان نسبت به یادگیری، فرهنگ رفتاری و سازمانی مؤسسه آموزشی، دیدگاه دانشجو نسبت به محیط یادگیری و درک وی از شرایط اجتماعی مربوط می‌شود (۸-۷). محیط حاکم بر فضای آموزشی عامل تعیین‌کننده‌ای در فرآیند یاددهی، یادگیری و ایجاد انگیزه یادگیری در دانشجویان است، زیرا رفتارهای منتج به یادگیری بهتر و پیشرفت تحصیلی را تقویت می‌کند (۹-۱۰). اگر ما بتوانیم عناصر فعال در محیط آموزشی یک مؤسسه آموزش عالی را شناسایی کنیم و آن‌ها را آنگونه که توسط دانشجویان درک می‌شوند، ارزیابی نماییم، هم اساس و پایه‌ای را برای تعدیل آن‌ها به منظور تقویت تجربه یادگیری در اختیار داریم، هم زمینه سیاستگذاری آموزشی آگاهانه و مبتنی بر شناخت و تخصیص درست منابع استراتژیک سازمان تسهیل می‌شود (۱۱-۱۲).

سه گروه عمده، فعال، تأثیرگذار و تأثیرپذیر در محیط دانشگاه مدیران، سیاستگذاران، مدرسان و دانشجویان هستند. در این میان مدرسان یکی از مهم‌ترین عناصر فعال در محیط آموزشی هستند، چراکه اعمال، اشتیاق، علاقه و نگرش‌های مدرسان، به طور غیر مستقیم بر یادگیری دانشجویان تأثیر خواهد گذاشت (۱۳-۱۴). مدرسان یکی از مؤلفه‌های مهم در محیط یادگیری هستند که تأثیر زیادی بر انگیزش، ادراک دانشجو و یادگیری اثربخش دارند (۱۵) و نقش‌های کلیدی را در خلق و ایجاد اتمسفر یادگیری بر عهده دارند؛ مروری بر متون، نشان‌دهنده نقش‌های گسترده و وسیع آنان است. تعدادی از این نقش‌ها عبارتند از: برقراری روابط خوب با دانشجویان، تسهیل‌نمودن یادگیری، مدیریت مؤثر کلاس و راهنمایی، که این موارد تنها به عنوان یک بعد از نقش معلمی مدرسان بیان می‌شود.

این رو در این پژوهش به ارزیابی میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای تدریس از سوی مدرسان دانشگاه فرهنگیان پرداخته شده است. نتایج این پژوهش می‌تواند ما را در ارزیابی و آسیب شناسی وضعیت مدرسان دانشگاه فرهنگیان یاری رسانده، و زمینه‌ای بر تشخیص نقاط قوت و ضعف مدرسان در محورهای مختلف اخلاق تدریس، فراهم کند.

۲. ملاحظات اخلاقی

جهت رعایت ملاحظات اخلاقی پژوهش درباره اهداف پژوهش، علت جمع‌آوری داده‌ها، محرمانه‌ماندن اطلاعات و هویت پاسخگویان توضیحات لازم داده شد و رضایت آگاهانه آنان جهت مشارکت در پژوهش اخذ گردید.

۳. مواد و روش‌ها

در این تحقیق از روش توصیفی - پیمایشی استفاده شد. جامعه آماری این تحقیق همه دانشجویان پسر رشته آموزش ابتدایی در دانشگاه فرهنگیان فارس (پردیس شهید رجایی شیراز، واحد شهید مطهری و واحد سلمان فارسی) به تعداد ۴۷۷ نفر بود. حجم نمونه طبق فرمول کوکران ۲۱۶ تعیین گردید. در این تحقیق از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده شد. پس از تعیین حجم نمونه مربوط به هر طبقه (بر حسب سال ورودی) با استفاده از فرمول کوکران، به هنگام توزیع پرسشنامه‌ها، نام همه دانشجویان هر طبقه بر روی کاغذ نوشته و در یک کیسه قرار داده شد و اسامی تک‌تک افراد خارج گردید تا زمانی که حجم نمونه مربوط به هر طبقه به اندازه مورد نظر رسید. ابزار مورد استفاده در این تحقیق پرسشنامه اخلاق حرفه‌ای تدریس حیدری و همکاران (۲۴) بود که روایی این ابزار به روش محتوایی توسط حیدری و همکاران تعیین و پایایی آن توسط آنان، از طریق آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۳ و برای مؤلفه‌های احترام و تکریم دانشجویان، تسلط علمی بر موضوع و محتوا، تسلط بر

همچنین در برخی از مقالات به سایر نقش‌های مدرسان شامل مدیر، شروع‌کننده، تسهیل‌گر، کمک‌کننده، همیار و در نهایت مربی اشاره می‌شود (۲۱-۱۶).

به کارگیری اخلاق حرفه‌ای تدریس توسط مدرسان می‌تواند ضمن بهبود عملکرد کلاسی منجر به حفظ امنیت، رفاه و تعالی فردی و گروهی دانشجویان شود. به کارگیری اخلاق حرفه‌ای در تدریس ترسیم اصول اخلاقی پایه‌ای است که مسؤلیت‌های حرفه‌ای مدرسان دانشگاه را مشخص می‌سازد (۲۲). برای به کارگیری اصول اخلاقی توسط مدرسان لازم است این اصول در آموزش مدرسان، استادان و توسعه علمی آن‌ها مد نظر قرار بگیرد (۲۳).

در دانشگاه فرهنگیان نیز مانند دیگر دانشگاه‌ها، پایبندی مدرسان به اخلاق حرفه‌ای تدریس بر کیفیت یادگیری و آموزش تأثیر به‌سزایی دارد و این مسأله که پایبندی مدرسان به اخلاق حرفه‌ای تدریس از دیدگاه دانشجویان تا چه میزان دارای کیفیت مناسب می‌باشد؟ مهم می‌باشد، چراکه افزایش تقاضا برای ورود به دانشگاه فرهنگیان یک نگرانی را در مورد افت کیفیت آموزش در این دانشگاه ایجاد کرده است که پرداختن به این مسأله را بیش از پیش ضروری می‌نماید، لذا می‌توان با استفاده از ادراک، احساسات و تجارب دانشجویان، کیفیت رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط مدرسان دانشگاه فرهنگیان را بررسی نمود. موضوع اخلاق حرفه‌ای تدریس در بسیاری موارد مورد غفلت قرار گرفته است و پژوهش‌های چندانی در این حوزه صورت نگرفته است. از اندک تحقیقات انجام‌شده در این حوزه می‌توان به تحقیقات حیدری و همکاران (۲۴) و نجفی و همکاران (۲۵) اشاره کرد که هیچ کدام از این تحقیقات در دانشگاه فرهنگیان انجام نشده است. به طور کلی می‌توان گفت که پژوهشی در مورد اخلاق حرفه‌ای تدریس در دانشگاه فرهنگیان صورت نگرفته و میزان اهتمام مدرسان دانشگاه فرهنگیان به رعایت اخلاق حرفه‌ای تدریس، مسأله‌ای است که کمتر به آن پرداخته شده است. از

پایبندی مدرسان به مؤلفه آراستگی ظاهری متناسب با شان علمی ۳/۸۷ با انحراف معیار ۰/۶۱ است که ۰/۸۷ با میانگین فرضی اختلاف دارد؛ لازم به ذکر است که ارزیابی اخلاق حرفه‌ای تدریس در تمام سؤالات پرسشنامه با مقیاس ۵ نقطه‌ای لیکرت (۵= خیلی زیاد، ۴= زیاد، ۳= متوسط، ۲= کم، ۱= خیلی کم) صورت گرفت. از این رو میانگین فرضی با توجه به طیف ۵ تایی لیکرت عدد ۳ (نقطه وسط طیف لیکرت ۵ تایی) در نظر گرفته شد. میانگین نظرات دانشجویان در خصوص نحوه ارزشیابی مدرسان از محتوای یادگیری ۳/۴۷ با انحراف معیار ۰/۷۷ است که ۰/۴۷ با میانگین فرضی اختلاف دارد؛ همچنین، میانگین نظرات دانشجویان در خصوص میزان پایبندی مدرسان به مؤلفه رعایت عدالت در مورد دانشجویان ۳/۵۰ با انحراف معیار ۰/۷۶ است که ۰/۵۰ با میانگین فرضی اختلاف دارد. بنابراین به نظر می‌رسد که از دیدگاه دانشجویان میزان پایبندی مدرسان دانشگاه فرهنگیان به همه مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس (احترام و تکریم دانشجویان، تسلط علمی بر موضوع و محتوی، تسلط بر روش تدریس، ارزشیابی تدریس، آراستگی ظاهری، رعایت عدالت در مورد دانشجویان) بالاتر از حد متوسط است، اما تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله دارد. در این میان بالاترین میانگین به دست آمده در مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس به ترتیب عبارتند از: پایبندی به آراستگی ظاهری، رعایت عدالت و عدم تبعیض در بین دانشجویان، ارزشیابی مدرسان از محتوای یادگیری، پایبندی به مؤلفه احترام و تکریم، تسلط مدرسان بر روش‌ها و فنون تدریس، میزان تسلط مدرسین بر محتوای یادگیری. به منظور بررسی امکان تعمیم میانگین‌های حاصل به جامعه آماری از آزمون t تک‌نمونه‌ای استفاده شده است. t‌های مشاهده شده از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگ‌تر است. بنابراین فرض صفر (عدم اختلاف بین میانگین نظرات دانشجویان در خصوص میزان پایبندی به مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس توسط مدرسان دانشگاه با میانگین

روش تدریس، ارزشیابی تدریس، آراستگی ظاهری، رعایت عدالت در مورد دانشجویان به ترتیب ۰/۹۳۶، ۰/۹۳۷، ۰/۹۳۶، ۰/۹۳۸ و ۰/۹۳۶ گزارش شد. این پرسشنامه دارای ۳۲ سؤال مربوط به اخلاق حرفه‌ای تدریس اساتید می‌باشد و به مؤلفه‌های ذیل تقسیم می‌شود: احترام و تکریم دانشجویان، تسلط علمی بر موضوع و محتوا، تسلط بر روش تدریس، ارزشیابی تدریس، آراستگی ظاهری، رعایت عدالت در مورد دانشجویان. ارزیابی اخلاق حرفه‌ای تدریس در تمام سؤالات با مقیاس ۵ نقطه‌ای لیکرت (۵= خیلی زیاد، ۴= زیاد، ۳= متوسط، ۲= کم، ۱= خیلی کم) صورت گرفت. حداکثر نمره پرسشنامه ۱۶۰ و حداقل نمره ۳۲ در نظر گرفته شد.

۴. یافته‌ها

مطابق داده‌ها، ۱۳/۹ درصد از پاسخگویان ورودی ۹۴، ۱۳/۹ درصد از پاسخگویان ورودی ۹۵، ۲۷/۸ درصد از پاسخگویان ورودی ۹۶ و ۴۴/۴ درصد از پاسخگویان ورودی ۹۷ بودند. محل سکونت ۸۸/۹ درصد از پاسخگویان خوابگاه و محل سکونت ۱۱/۱ درصد پاسخگویان منزل بود. سن ۵۷/۹ درصد از پاسخگویان کمتر از ۲۱ سال، ۴۱/۷ درصد از پاسخگویان بین ۲۱ تا ۲۵ سال و ۰/۵ درصد از پاسخگویان بیشتر از ۲۵ سال بود (جدول ۱).

یافته‌های تحقیق (جدول ۲) نشان داد که میانگین نظرات دانشجویان در خصوص میزان پایبندی به مؤلفه احترام و تکریم دانشجو توسط مدرسان دانشگاه ۳/۲۷ با انحراف معیار ۰/۵۷ است که ۰/۲۷ با میانگین فرضی اختلاف دارد؛ میانگین نظرات دانشجویان در خصوص میزان تسلط مدرسان بر روش‌ها و فنون تدریس ۳/۲۳ با انحراف معیار ۰/۵۳ است که ۰/۲۳ با میانگین فرضی اختلاف دارد؛ میانگین نظرات دانشجویان در خصوص میزان

تا سطح مطلوب فاصله وجود دارد. درگاهی و همکاران نیز گزارش کرده‌اند که از دیدگاه پاسخگویان پایبندی به اخلاق حرفه‌ای در همه مؤلفه‌ها (کارآمدی در ارائه محتوا، فضای بحث مناسب، ارزشیابی مناسب، احترام به مقررات) بالاتر از حد متوسط است. کمپل (۲۸) نیز در پژوهش خود گزارش کرده است که از نظر پاسخگویان میزان پایبندی به مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای در حد نسبتاً مطلوبی قرار دارد. پیرعلایی و شیخعلی‌زاده (۳۱) در تحقیق خود نشان دادند که اساتید تربیت بدنی اخلاق حرفه‌ای را در حد متوسط به بالا رعایت می‌کنند. عدالتخواه و همکاران (۳۲) میزان به کارگیری شاخص‌های اخلاق حرفه‌ای ۸۴/۹ درصد اساتید را عالی، ۷/۸ در سطح قابل قبول، ۶/۴ در سطح غیر قابل قبول ارزیابی کردند. پورشافعی و رمضان‌زاده (۳۳) میانگین رعایت اخلاق حرفه‌ای اساتید را بالاتر از متوسط گزارش کردند و به این نکته اشاره کردند که بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط اساتید فاصله معنی‌داری وجود دارد. عباسی و همکاران (۳۴) و پورکریمی و همکاران (۳۵) نیز وضعیت اخلاق حرفه‌ای اساتید را متوسط به بالا گزارش کردند. نتایج این پژوهش، با نتایج پژوهش‌های هامریک (۳۶)، فرمینی فراهانی و ضیاییان علیپور (۳۷) در مؤلفه تسلط بر روش‌های تدریس همخوانی ندارد.

در رابطه با مؤلفه پایبندی به آراستگی ظاهری، می‌توان این نتایج را به عواملی مانند توجه به پوشش مرتب و متناسب با شأن استادی، التزام عملی به ارزش‌های دینی، پرهیز از شوخی‌های زننده و رفتار غیر متناسب، رعایت گفتار و کلام متناسب با شأن استادی ربط داد و پیشنهاد می‌شود کارگاه‌هایی در این زمینه برای مدرسان برگزار گردد.

نتایج تحقیق در زمینه رعایت عدالت و عدم تبعیض در بین دانشجویان را نیز می‌توان به عواملی مانند نگاه و توجه به دانشجویان بر حسب سؤال و علاقمندی، عدم تبعیض قومیتی در بین دانشجویان، عدم تبعیض مذهبی در بین دانشجویان و رعایت اصل مساوات در مشاوره، آموزش و نمره‌دادن ربط داد.

فرضی) رد می‌شود و می‌توان اذعان داشت که اختلاف میانگین‌های به دست‌آمده معنادار است (جدول ۲).

۵. بحث

این تحقیق با هدف بررسی میزان پایبندی مدرسان دانشگاه فرهنگیان به اخلاق حرفه‌ای تدریس انجام شد. نتایج نشان داد که از دیدگاه دانشجویان میزان پایبندی مدرسان دانشگاه فرهنگیان به همه مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس (احترام و تکریم دانشجویان، تسلط علمی بر موضوع و محتوی، تسلط بر روش تدریس، ارزشیابی تدریس، آراستگی ظاهری، رعایت عدالت در مورد دانشجویان) بالاتر از حد متوسط است، اما تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله دارد. در این میان بالاترین میانگین به دست‌آمده در مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس به ترتیب عبارتند از: پایبندی به آراستگی ظاهری، رعایت عدالت و عدم تبعیض در بین دانشجویان، ارزشیابی مدرسان از محتوای یادگیری، پایبندی به مؤلفه احترام و تکریم، تسلط مدرسان بر روش‌ها و فنون تدریس و میزان تسلط مدرسین بر محتوای یادگیری.

این نتایج با نتایج تحقیق نجفی و همکاران (۲۵)، حیدری و همکاران (۲۴)، مطلبی‌فرد و همکاران (۲۶)، درگاهی و همکاران (۲۷)، کمپل و همکاران (۲۸)، قنبری و همکاران (۲۹)، سلاجقه و صفری (۳۰)، پیرعلایی و شیخعلی‌زاده (۳۱)، عدالتخواه و همکاران (۳۲)، پورشافعی و رمضان‌زاده (۳۳)، عباسی، طاهری و باباشاهی (۳۴) و پورکریمی و همکاران (۳۵) هم‌راستا است. از دیدگاه نجفی و همکاران (۲۵) اخلاق حرفه‌ای تدریس مدرسان در همه مؤلفه‌ها (شخصیتی، تسلط بر روش‌های تدریس، شناخت وجوه مختلف یادگیرنده، ارزشیابی استاندارد، رعایت قوانین آموزشی) بالاتر از حد متوسط است. حیدری و همکاران (۲۴) نیز در تحقیق خود نتیجه گرفتند که به طور کلی میزان پایبندی اعضای هیأت‌علمی به مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس از دید دانشجویان بیشتر از متوسط می‌باشد، ولی هنوز

شایان ذکر است، استفاده از پرسشنامه و تعمیم‌پذیری از جمله محدودیت‌های این تحقیق است. این پژوهش در دانشگاه فرهنگیان استان فارس انجام گردید. به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود تحقیقات دیگری در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با ابزارهای چندانگانه مانند پرسشنامه، مصاحبه و... انجام دهند.

۶. نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد که اگرچه میزان پایبندی مدرسان دانشگاه فرهنگیان به مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس بالاتر از حد متوسط است، اما تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد. بنابراین برنامه‌ریزی و توجه بیشتر به اخلاق حرفه‌ای تدریس بایستی مد نظر مسؤولان دانشگاه قرار گیرد. در این راستا می‌توان برای پایبندی بیشتر مدرسان به اخلاق حرفه‌ای تدریس، منشور اخلاق حرفه‌ای تدوین نمود و آن را ملاک عمل قرار داد. برگزاری کارگاه‌هایی در زمینه اخلاق حرفه‌ای تدریس (روش و فنون تدریس، ارزشیابی از یادگیری، دانش محتوایی، ارتباط با دانشجو) نیز می‌تواند در این حوزه مفید واقع شود.

۷. تقدیر و تشکر

این مقاله از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان استخراج شده است؛ لذا از همه کسانی که در انجام این تحقیق همکاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌شود.

۸. سهم نویسندگان

کلیه موارد آماده‌سازی مقاله به صورت مشترک توسط نویسندگان انجام شده است.

۹. تضاد منافع

نویسندگان هیچ‌گونه تعارض منافی ندارند.

پیشنهاد می‌شود دانشگاه‌ها با مشاوره به مدرسان و برگزاری دوره‌های آموزشی به مدرسان در این زمینه کمک کنند. در رابطه با ارزشیابی مدرسان از محتوای یادگیری پیشنهاد می‌شود که مدرسان ارزشیابی تکوینی منظم را در دستور کار خود قرار دهند، ارزشیابی را با اهداف آموزشی هماهنگ کنند، انتظارات، روش و نوع ارزشیابی را به طور شفاف از قبل بیان کنند، ارزشیابی را با محتوای ارائه‌شده هماهنگ کنند؛ و به اعتراضات احتمالی دانشجویان توجه بیشتری داشته باشند. در زمینه مؤلفه احترام و تکریم دانشجو پیشنهاد می‌شود، مدرسان در زمینه تعامل با دانشجویان سعه صدر داشته باشند، به نظرات دانشجویان توجه کنند، از تویخ و سرزنش دانشجویان پرهیز کنند و در برخورد با دانشجویان گشاده‌رو و خوش اخلاق باشند. مدیران دانشگاه نیز می‌توانند با برگزاری کارگاه‌هایی در این زمینه به مدرسان کمک کنند.

نتایج مؤلفه تسلط مدرسان بر روش‌ها و فنون تدریس را می‌توان با توجه به عواملی مانند لزوم استفاده از روش‌های متنوع در تدریس توسط مدرسان، ارائه محتوای درسی در قالب طرح درس مدون و از پیش تنظیم‌شده، ایجاد رابطه افقی و عمودی بین مباحث درسی (پیوستگی مطالب)، ایجاد روحیه پرسشگری و تفکر نقاد در دانشجویان، استفاده از وسایل کمک آموزشی، تکرار مطالب درسی برای تفهیم بهتر درس، تبیین کرد که در این زمینه‌ها دانشگاه بایستی با برگزاری دوره‌های مورد نیاز به مدرسان کمک کند.

در زمینه تسلط مدرسان بر محتوای یادگیری مدرسان بایستی شواهد پژوهشی برای تبیین نظرات خود ارائه نمایند، در تدریس خود از غرض‌ورزی و جهت‌گیری شخصی پرهیز کنند، محتوایی انتخاب کنند که با دانش روز، نیازهای دانشجویان و سرفصل دروس منطبق باشد. پیشنهاد می‌شود که مدیران دانشگاه نیز با برگزاری دوره‌های آموزشی و توانمندسازی مدرسان به این امر کمک کنند.

جدول ۱: یافته‌های توصیفی پاسخگویان

متغیرهای جمعیت‌شناختی	فراوانی	درصد
سال ورودی	۳۰	۱۳/۹
	۳۰	۱۳/۹
	۶۰	۲۷/۸
	۹۶	۴۴/۴
محل سکونت	خوابگاه	۸۸/۹
	منزل	۱۱/۱
	کمتر از ۲۱	۵۷/۹
سن	۲۵ تا ۲۱	۴۱/۷
	بیشتر از ۲۵	۰/۵
	۱	۰/۵

جدول ۲: میانگین و انحراف استاندارد نظرات دانشجویان در خصوص میزان پایبندی مدرسان به مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای تدریس

مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	درجه آزادی	t	معناداری
احترام و تکریم دانشجو	۲۱۶	۳/۲۷	۰/۵۷	۲۱۵	۵/۴۰	۰/۰۰۰۱
تسلط بر محتوای یادگیری	۲۱۶	۳/۲۱	۰/۴۸	۲۱۵	۶/۵۶	۰/۰۰۰۱
تسلط بر روش‌ها و فنون تدریس	۲۱۶	۳/۲۳	۰/۵۳	۲۱۵	۶/۳۸	۰/۰۰۰۱
آراستگی ظاهری	۲۱۶	۳/۸۷	۰/۶۱	۲۱۵	۲۰/۷۰	۰/۰۰۰۱
ارزشیابی از محتوای یادگیری	۲۱۶	۳/۴۷	۰/۷۷	۲۱۵	۹/۱۵	۰/۰۰۰۱
رعایت عدالت	۲۱۶	۳/۵۰	۰/۷۶	۲۱۵	۹/۸۱	۰/۰۰۰۱

References

1. Babasafari M, Marsoughi R. Evaluation of professional ethics for professors of the university of Shiraz in the view of Master's Degree students and developmental correlates in curricular planning. *Curricular Research* 2013; 3(1): 67-86. [Persian]
2. Khayat Moghaddam S, Tabatabai Nasab SM. Components of professional ethics in management. *Journal of Ethics in Science and Technology* 2016; 11(1): 127-136. [Persian]
3. Rezai B. Being familiar with the rules, secrets and teachings of Umrah. Tehran: Mashaar Publisher; 2013. p.7. [Persian]
4. Worthington RP. Ethics and professionalism in a changing world. *Investigación Educación Médica* 2015; 4(15): 175-178.
5. Narvaez D, Mrkva K. Creative moral imagination. Edited by Moran S, Cropley DH, Kaufman JC. *The Ethics of creativity*. New York, NY: Palgrave MacMillan; 2014. p.25-45.
6. Mobashery M, Khosravi SH, Deris F, Taheri Z, Taji F, Mardanpour E. Characteristics of a good teacher in terms of students of health school in shahrekord university of medical sciences. *Med Educ J* 2011; 3(2): 1-8. [Persian]
7. Varma R, Tiyagi E, Gupta JK. Determining the quality of educational climate across multiple undergraduate teaching sites using the DREEM inventory. *BMC Med Educ* 2005; 5(1): 8-25.
8. Hutchinson L. Abc of Learning and Teaching. *Educational Environment* 2003; 326(7393): 810-812.
9. Riquelme A, Oporto M. Measuring students' perceptions of the educational climate of the new curriculum at the Pontificia Universidad Católica de Chile: Performance of the Spanish translation of the Dundee Ready Education Environment Measure (DREEM). *Educ Health (Abingdon)* 2009; 22(1): 112-122.
10. Genn JM. AMEE Medical Education Guide No.23 (Part.1): Curriculum, environment, climate, quality and change in medical education-a unifying German dental school as measured by the Dundee Ready Education Environment Measure 2001. *Eur J Dent Educ* 2001; 16(2): 67-77.
11. Holdford D, Reinders TP. Development of an instrument to assess student perceptions of the quality of pharmaceutical education. *American Journal of Pharmaceutical Education* 2003; 67(4): 1-11.
12. Wang J, Zang S, Shan T. Dundee ready Education environment measure: Psychometric testing with Chinese nursing students. *Journal of Advanced Nursing* 2009; 65(12): 2701-2709.
13. Whittle S, Whelan B, Murdoch-Eaton DG. DREEM and beyond; studies of the educational environment as a means for its enhancement. *Education for Health* 2007; 20(1): 1-9.
14. Day K. Creating and sustaining effective learning environments. *AISHE-Journal* 2009; 1(1): 1-13.
15. Mohd Said N, Rogayah J, Hafizah A. Great teacher creates effective learning environment: study through IIUM nursing students' eyes. *Medicine and Health* 2008; 3(2): 274-279.
16. Shaikh ZA, Khoja SA. Role of Teacher in Personal Learning Environments. *Digital Education Review* 2012; 21: 23-32.
17. Leithwood K, Patten S, Jantzi D. Testing a conception of how school leadership influences student learning. *Educational Administration Quarterly* 2010; 46(5): 671-706.
18. Çakmak M. An examination of concept maps created by prospective teachers on teacher roles. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 2010; 2(2): 2464-2468.
19. Espeland K, Shanta L. Empowering versus enabling in academia. *Journal of Nursing Education* 2001; 40(8): 342-346.
20. Sutkin G, Wagner E, Harris I, Schiffer R. What makes a good clinical teacher in medicine? A review of the literature. *Acad Med* 2008; 83(5): 452-466.
21. Abedine S, Kamalzadeh H, Abedini S, Aghamolae T. Perspectives of medical students regarding criteria for a good university professor, Bandar Abbas, Iran. *Hormozgan Medical Journal* 2010; 14(3): 241-245. [Persian]
22. Hogan S. Being Ethical: How Process Drama Assists Pre-service Drama Teachers to Reflect on Professional Ethics. Submitted for Master of Arts, Queensland University of Technology Creative Industries Faculty Performance Studies. Queensland: University of Technology; 2008.
23. Dewey J. *The School and Society*. Chicago: University of Chicago Press; 1902.

24. Heydari M, Abolghasemi M, Mohammadi Chaboki R. Investigating Faculty Members' Professional Ethics in View of Students. *Ethics in Science and Technology* 2018; 12(4): 60-69.
25. Najafi H, Maleki H, Farmahini Farahani M, Jafari Harandi R. An Assessment of Faculty Members' Professional Ethics from Students' Viewpoint in Medical School of Shahed University. *Journal of Zanjan Medical Sciences Development* 2016; 9(21): 93-102.
26. Motallebifard A, Navehebrahim A, Mohsen Zadeh F. Recognizing professional and ethical indicators in university teaching from the perspectives of postgraduate students: A qualitative approach. *Ethic Sci Thehnol* 2012; 6(3): 1-9. [Persian]
27. Dargahi H, Hamouzadeh P, Sadeghifar J, Raadabadi M, Roshani M, Salimi M, et al. Criteria assessment of a expect teacher for effective teaching. *Payavard* 2011; 4(3-4): 91-98. [Persian]
28. Campbell E. The ethics of teaching as a moral profession. *Curriculum Inquiry* 2008; 38(4): 357-385.
29. Ghanbari S, Ardalan MR, Beheshtirad R, Soltanzadeh V. University staff members' ethics and relationship with quality in high education. *Ethics in Science and Technology* 2014; 10(2): 40-50. [Persian]
30. Salajegheh A, Safari S. Relationship between professional ethics and function of professors. *Ethics in Science and Technology* 2014; 10(3): 103-110. [Persian]
31. Piralaiy E, Sheikhalizadeh M. A Study of Status of the Research Ethics Compliance in Academic Members of Physical Education and Sport Sciences Faculties' of State Universities of Northwest of Iran. *Bioethics Journal* 2017; 7(24): 55-67.
32. Edalatkhah H, Sadeghieh Ahari S, Azadkhani M, Karimollahi M. Knowledge and Performance of Professional Ethics among the Clinical Professors. *Med Ethics J* 2020; 14(45): e4. [Persian]
33. Pourshafei H, Ramezanzade KH. An enquiry into the current and the desirable status of professors' professional ethics from the perspective of students in Birjand University of Medical Sciences. *Journal of Birjand University of Medical Sciences* 2018; 25: 107-114. [Persian]
34. Abbasi R, Taheri GH, Babashahi J. The Status of Academic Professors Ethics from the Students' Perspective. *The Journal of Ethics Science and Technology* 2017; 4(12): 1-10.
35. Pourkarimi J, Ghamoosh Z, Ehtesham Z, Mohseni Mehr Z. A Comparative Approach to the Professional Ethics of Scientific Board Members from the Viewpoint of Faculty Members and Students (Case Study: Tehran University). *Culture in the Islamic University* 2019; 9(31): 151-186.
36. Hamric AB. Reflections on being in the middle. *Nurs Outlook* 2001; 49(6): 254-257.
37. Farmahini Farahani M, Ziaeiyan Alipour F. Faculty members teaching quality based on the Mycourse scale from the student's viewpoint. *Biomonthly Educ Strateg Med Sci* 2012; 5(13): 157-161. [Persian]

BEJ

Bioethics Journal

2020; 10(35): e31

Journal Homepage: <http://journals.sbmu.ac.ir/en-be>

ORIGINAL RESEARCH

An Assessment of the Teaching Professional Ethics in Teachers at Farhangian University

Amin Bagheri Kerachi^{1*}, Jaber Akbari², Amin Tamoradi³

1. Assistant Professor, Department of Education, Farhangian University, Tehran, Iran.

2. Instructor, Department of Islamic Teachings, Farhangian University, Tehran, Iran

3. Master of Education, Farhangian University, Tehran, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Article history:

Received: 04 March 2020

Accepted: 02 September 2020

Published online: 06 July 2021

Keywords:

Professional Ethics

Teaching

Teachers

University

ABSTRACT

Background and Aim: The presence of ethics in university teachers causes the growth of students. In this regard, the purpose of this study was to assessment of the Teaching professional ethics of teachers at farhangian university.

Materials and Methods: In this study, descriptive-survey method was used. The statistical population was 477 students of farhangian university of fars. The sample size was 216 according to Cochran's formula, which was extracted from the statistical population using stratified random sampling. The instrument used for datas collection was the Heidary et al Questionnaires. The validity and reliability of the questionnaire were confirmed by experts and Cronbach's alpha was 0.93.

Findings: The results showed that the mean scores of students in all components of the Teaching professional ethics of teachers were above average, but it is far from optimal situation ($P < 0.0001$, $M = 3.42$).

Ethical Considerations: Necessary explanations were given about the objectives of the research, the reason for data collection, confidentiality of information and the identity of the respondents. Their informed consent was obtained to participate in the study.

Conclusion: Planning and paying more attention to the Teaching professional ethics should be considered by university administrators.

* Corresponding Author: Amin Bagheri Kerachi

Address: Department of Education, Farhangian University, Tehran, Iran.

Postal Box: 7145615515

Tel: 07132281090

Email: bagherikerachi@gmail.com

© Copyright (2018) Medical Ethics and Law Research Center, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Cite this article as:

Bagheri Kerachi A, Akbari J, Tamoradi A. An Assessment of the Teaching Professional Ethics in Teachers at Farhangian University. *Bioethics Journal* 2020; 10(35): e31.

This open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution NonCommercial 4.0 License (CC BY-NC 4.0).